

Nr 59

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 23 november 1956 (nr 554) om investeringsavgift för år 1957; given Stockholms slott den 18 januari 1957.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning angående ändring i förordningen den 23 november 1956 (nr 554) om investeringsavgift för år 1957.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås, att vissa under år 1957 verkställda investeringar i oljecisterner och skyddsrum undantages från avgiftsplikt samt att lättnader i fråga om avgiftsplikten medgives vissa under år 1954 nystartade företag.

Förslag
till
förordning angående ändring i förordningen den 23 november 1956
(nr 554) om investeringsavgift för år 1957

Härigenom förordnas, att 5 § förordningen den 23 november 1956 om investeringsavgift för år 1957 ävensom punkt 1 av övergångsbestämmelserna till nämnda förordning skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

5 §.

5 §.

Har myndighet — — — — — av lånegarantien.

Har tillgång — — — — — av anskaffningskostnaden.

Ersättningsanskaffning i — — — — — avgiftspliktig investering.

Investering som uteslutande eller väsentligen tillkommit för civilförsvars- eller beredskapsändamål är icke att anse såsom avgiftspliktig investering. Detsamma gäller investering i fastigheter och inventarier, som utnyttjas eller äro avsedda att utnyttjas för produktion eller distribution av elektrisk kraft, samt investering i nybyggnad, som under medverkan av hushållningssällskap uppförts för bedrivande av svinstamkontroll. Vidare skall som avgiftspliktig investering icke anses förvärv av personbil, sådan med skåp-, stationsvagns- eller personbilskarosseri utrustad lastbil vilkens tjänstevikt icke överstiger 1 800 kilogram eller sådan motorcykel för vilken registreringsskyldighet föreligger. Ej heller skall som avgiftspliktig investering anses sådant förvärv av egendom, varom förmåles i 7 § första eller andra stycket förordningen den 21 maj 1954 om fondskatt.

Investering som uteslutande eller väsentligen tillkommit för civilförsvars- eller beredskapsändamål är icke att anse såsom avgiftspliktig investering. *Är skyddsrumsanläggning avsedd att användas jämväl i fredstid, skall den, därest värdet av sådant utnyttjande är jämförelsevis obetydligt i förhållande till kostnaden för anläggningen, anses såsom väsentligen tillkommen för civilförsvarsändamål. Som avgiftspliktig skall icke anses investering i anläggning för lagring av olja med en volym av minst 1 000 m³.* Detsamma gäller investering i fastigheter och inventarier, som utnyttjas eller äro avsedda att utnyttjas för produktion eller distribution av elektrisk kraft, samt investering i nybyggnad, som under medverkan av hushållningssällskap uppförts för bedrivande av svinstamkontroll. Vidare skall som avgiftspliktig investering icke anses förvärv av personbil, sådan med skåp-, stationsvagns- eller personbilskarosseri utrustad lastbil vilkens tjänstevikt icke överstiger 1 800 kilogram eller sådan motorcykel för vilken registreringsskyldighet föreligger. Ej heller skall som avgiftspliktig investering anses sådant förvärv av egendom, var-

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

om förmåles i 7 § första eller andra stycket förordningen den 21 maj 1954 om fondskatt.

Såsom avgiftspliktig — — — — — för godsbefordran.

1. Till avgiftspliktig — — — — — januari 1955.

Har någon efter den 30 april 1953 påbörjat rörelse för industriell tillverkning och före den 16 januari 1955 genom avtal eller beställningar bundit sig för icke oväsentliga investeringar i fastigheter eller inventarier i rörelsen, skall vid bestämmandet enligt denna förordning av uppskattad investeringskostnad medtagas allenast hälften av kostnaden för sådana avgiftspliktiga investeringar i rörelsen, som visas vara beslutade före den 16 januari 1955. Såsom förutsättning härför skall vidare gälla att rörelsen huvudsakligen är grundad på nämnda tillverkning samt att rörelseidkaren eller annan, med vilken denne måste anses vara i intressegemenskap, icke bedriver annan rörelse av samma slag. En rörelse skall anses påbörjad efter den 30 april 1953, om rörelseidkaren icke före den 1 maj 1953 gjort investeringar eller träffat avtal om investeringar i fastigheter eller inventarier i rörelsen.

Denna förordning träder i kraft dagen efter den då förordningen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 18 janu-
ari 1957.*

N ä r v a r a n d e :

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, fråga om *undantag från investeringsavgift för vissa under år 1957 verkställda investeringar* samt anför därvid följande.

Såsom ett led i statsmakternas investeringsbegränsande åtgärder har avgift uttagits för vissa under åren 1952 och 1953 samt under åren 1955 och 1956 gjorda investeringar i jordbruk och rörelse, främst investeringar i byggnader och inventarier. Genom förordningen den 14 december 1951 (nr 794) uttogs sålunda investeringsavgift för under åren 1952 och 1953 verkställda investeringar. För investeringar under år 1954 uttogs i princip inte investeringsavgift. Endast i vissa undantagsfall, nämligen vid omläggning av räkenskapsår under åren 1952 och 1953, kunde avgift ifrågakomma för investeringar under år 1954. Genom förordningen den 11 februari 1955 (nr 19) och förordningen den 16 december 1955 (nr 695) föreskrevs motsvarande avgift (allmän investeringsavgift) för investeringar under åren 1955 och 1956. Vid höstsessionen av 1956 års riksdag beslöts på grundval av propositionen nr 188 och bevillningsutskottets betänkande nr 57, att dylik avgift jämväl skulle uttagas för investeringar under år 1957. Förordning i ämnet utfärdades den 23 november 1956 (nr 554).

Den utrikespolitiska händelseutvecklingen har aktualiserat vissa frågor om undantag från avgiftsplikten under år 1957. Jag avser vidare att i detta sammanhang anmäla de önskemål om undantag till förmån för vissa nystartade företag som uttalats av riksdagen i samband med antagandet av sistnämnda förordning.

De åren 1955 och 1956 utfärdade förordningarna om allmän investeringsavgift har i stort sett utformats i enlighet med 1951 års förordning. Avsikten med bestämmelserna om investeringsavgift har varit, att investeringar med svag eller osäker räntabilitet inte skall komma till stånd eller i allt fall uppskjutas samt att investeringar, som trots en investeringsavgift ter

sig räntabla, ävensom ersättningsanskaffningar och reparationer i viss omfattning skall få anstå i avvaktan på att den tillfälliga kostnadsfördyring, som investeringsavgiften innebär, skall upphöra. Bestämmelserna har givits en generell innebörd och drabbar i princip samtliga jordbrukare och rörelseidkare lika.

För att inte minska effekten av investeringsavgiften har stor återhållsamhet iakttagits, då det gällt att medge undantag från avgiftsplikten. Undantag har dock gjorts bl. a. för investering, som uteslutande eller väsentligen tillkommit för civilförvars- eller beredskapsändamål. Bestämmelsen härom har upptagits oförändrad i samtliga förordningar om investeringsavgift. I propositionen nr 220 till 1951 års riksdag, som låg till grund för samma års förordning om investeringsavgift, framhölls i anslutning till denna undantagsbestämmelse, att det fanns anledning till återhållsamhet, när fråga var om att begränsa bestämmelsernas räckvidd. Avgift borde sålunda uttagas t. ex. å kostnaden för byggandet av ett skyddsrum, som i fredstid användes som lagerlokal eller eljest i näringsverksamheten. I princip är således endast sådana investeringar undantagna, som inte på något sätt kan utnyttjas i fredstid. I enlighet härmed har riksskattenämnden såsom anvisning till ledning för taxeringsmyndigheterna (Meddelanden från riksskattenämnden nr 4 år 1952) bl. a. uttalat, att oljeföretagens investeringar i cisterner, även om de är föranledda av gällande tvångslagringsbestämmelser, inte bör betraktas som sådana investeringar, vilka jämlikt nu ifrågavarande undantagsbestämmelse är undantagna från avgiftsplikt.

Den inledningsvis omnämnda frågan om lättnader i avgiftsplikten för vissa nystartade företag upptogs första gången i de likalydande motionerna I: 624 och II: 825 vid 1956 års riksdag, vilka motioner väckts i anledning av propositionen med förslag till förordning om investeringsavgift för år 1957. Motionärerna uttalade, att det fanns anledning närmare överväga, om inte den relativt långa tid avgiftsskyldighet förelegat medförde särskilda konsekvenser, som kunde föranleda särbestämmelser eller undantag från skyldigheten. I motionerna framhölls, att då avgiften för 1955 års investeringar beslöts, det uttalades, att densamma var avsedd att vara tillfällig. Den rörelseidkare, som före den 16 januari 1955 delvis gjort avslut om investeringar och kanske vidtagit andra åtgärder för en planerad utbyggnad eller utökning av rörelsen måste, enligt vad i motionerna framhölls, om anläggningstiden beräknats till mer än ett år och i varje fall om den beräknats till mer än två år, ha räknat med att han inte skulle drabbas av investeringsavgift. Enligt allmänt vedertagen köpmannased skulle nämligen hans investering först år 1957 komma att upptagas på konto för färdigställda tillgångar. Motionärerna påpekade vidare, att om en rörelseidkare före ikraftträdandet av 1955 års förordning träffat avtal om inköp av t. ex. en del maskiner för en planerad nyinvestering och färdigställandet av densamma beräknades endast ta ett år men färdigställandet på grund av investeringsavgiften blev uppskjutet, åsamkades rörelseidkaren en ränteför-

lust för redan verkställda investeringsutlägg. Men denna förlust var mindre än den merkostnad, som avgiftens erläggande skulle ha inneburit. Även om rörelseidkaren på grund av 1956 års avgift uppskjutit färdigställandet ytterligare ett år, blev ränteförlusten knappast större än 12 procent. Men ett uppskjutande under ett tredje år innebar enligt motionärerna vid nuvarande ränteläge en avsevärt större ränteförlust än investeringsavgiften. Motionärerna påpekade att ett i gång varande företag till inte oväsentlig del kunde kompensera extrakostnaden för investeringsavgiften genom att avdraga densamma från nästa års rörelseinkomst, medan ett nystartat företag, vars rörelse inte påbörjats, inte kunde räkna med någon vinst de första åren; underskotten under anläggningstiden skulle först utjämnas. Det syntes enligt motionärernas mening inte skäligt att ett sådant nystartat företag belastades med investeringsavgift, som rörelseidkaren inte rimligen kunde ha kalkylerat med, då han år 1955 beslöt att fullfölja den påbörjade investeringen. Då rörelseidkaren på grund av kreditrestriktionerna hade stora svårigheter att erhålla lån, som möjliggjorde en fördelning av avgiften på flera år, förelåg enligt motionärernas uppfattning i många fall risk för att avgiften kunde förorsaka att nya företagare kom på obestånd. Såsom ännu ett skäl att medgiva undantag från investeringsavgift anförde motionärerna det förhållandet, att den ytterligare investeringsbegränsning, som avsågs med 1957 års förordning, inte i detta fall skulle vinnas, då investeringen redan var gjord. Motionerna utmynnade i hemställan, att från skyldighet att erlagga investeringsavgift skulle frikallas sådan rörelseidkare, som före den 16 januari 1955 gjort avslut om vissa investeringar för viss anläggning, vilka sedan kompletterats genom ytterligare investeringar för att färdigställas under år 1957. Frikallelsen skulle dock endast avse nya rörelser eller företag, som var helt beroende av denna anläggning och icke hade annan i gång varande rörelse.

Bevillningsutskottet ansåg sig inte kunna tillstyrka bifall till motionerna, då det föreslagna undantaget skulle bli alltför vittgående, vartill kom att de bestämmelser, som skulle föranledas av förslaget, torde bli mycket komplicerade och bli förenade med svåra gränsdragningsproblem. Däremot biträdde utskottet ett i andra motioner framlagt förslag, att förlänga den tid under vilken erlagd investeringsavgift får utnyttjas för avdrag vid inkomsttaxeringen.

I reservation nr III till bevillningsutskottets betänkande hade i anledning av förstnämnda motioner hemställts, att till punkt 1 av övergångsbestämmelserna till det vid propositionen fogade förslaget till förordning om investeringsavgift för år 1957 skulle fogas ett nytt stycke av följande lydelse.

Har någon under år 1954 påbörjat rörelse för industriell tillverkning, skall investering, som verkställs under år 1957 i rörelsen och som visas vara beslutad under år 1954, ändå att avgiftsfrihet ej föreligger enligt första stycket, icke anses såsom avgiftspliktig, under förutsättning tillika att rörelsen huvudsakligen är grundad på nämnda tillverkning samt att rörelseidkaren eller annan, med vilken denne måste anses vara i intressegemenskap, icke driver annan rörelse av samma slag.

Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan. Enligt kamrarnas beslut skulle emellertid till utskottets motivering göras det tillägget, att utskottet förutsatte att Kungl. Maj:t lät utreda det problem som här aktualiserats och, därest en godtagbar lösning av detsamma skulle visa sig möjlig, framlade förslag i ämnet till 1957 års riksdag.

Departementschefen. Den senaste tidens händelser på det utrikespolitiska området har skjutit vissa investeringar av beredskapskaraktär i förgrunden. Av den nyss lämnade redogörelsen framgår, att undantag från avgiftsplikt gjorts beträffande en del sådana investeringar. Undantagsbestämmelsen är emellertid tämligen snävt formulerad. Detta står i överensstämmelse med den vid olika tillfällen deklarerade principen, att återhållsamhet måste iakttagas, då det gäller att begränsa räckvidden av bestämmelserna om investeringsavgift. En investering kan i regel inte undantagas från avgift endast av den anledningen att den från vissa synpunkter är önskvärd eller nödvändig. Även när det gäller investeringar för civilförsvars- och beredskapsändamål bör därför såsom huvudprincip alltfört gälla, att avgift skall utgå, om investeringen även kan utnyttjas i fredstid.

Beträffande vissa investeringar av nu nämnt slag har emellertid läget utvecklats på ett sådant sätt, att de betänkligheter som eljest föreligger mot vidgade undantagsbestämmelser synes böra vika. Detta gäller i första hand anläggningar för lagring av olja. Det nu gångna årets erfarenheter har gett belägg för hur känslig vår oljeförsörjning är för den utrikespolitiska händelseutvecklingen. Den oljelagring som skett enligt gällande bestämmelser har visat sig otillräcklig även när det gäller att överbrygga kortare avbrott i vår oljetillförsel. Det är därför angeläget att våra lagringsmöjligheter i fråga om olja snabbt utökas. Betänkande med förslag i denna fråga har nyligen avgivits av oljelagringskommittén, och därpå grundade förslag torde komma att framläggas för 1957 års riksdag. Jag vill i detta sammanhang även framhålla, att lagring av olja förutsätter kostsammare anordningar än vad som i allmänhet krävs för kolbränslen.

Av nu angivna skäl anser jag mig böra förorda, att under år 1957 verkställda investeringar i oljecisterner med därtill hörande fundament, maskiner och ledningar m. m. skall undantagas från investeringsavgift. Undantagsbestämmelsen bör även omfatta kostnader såväl för bergrumsanläggningar som för andra former av skyddad lagring av olja. En begränsning bör emellertid ske till de investeringar som från beredskapssynpunkt framstår såsom särskilt angelägna, d. v. s. till oljehandels-, raffinaderiernas och de större konsumenternas anläggningar för lagring. Undantagsbestämmelserna bör därför lämpligen endast avse anläggning med en volym av 1 000 m³ eller mer.

I detta sammanhang synes det även vara anledning att ompröva frågan om avgiftplikt för investeringar i skyddsrum. Som jag förut nämnt föreligger avgiftsplikt i den mån skyddsrummen kan användas under fredstid. Med tanke på behovet i rådande läge av ökade investeringar i skydds-

rumsanläggningar synes det inte längre motiverat att inta en så restriktiv ståndpunkt. Jag får erinra om att det även här i regel är fråga om kostsamma investeringar samt att värdet av fredsanvändningen vanligen inte står i rimlig proportion till byggnadskostnaden för skyddsrummet. Om en skyddsrumsanläggning tillkommit för civilförsvarsändamål, synes därför den omständigheten, att anläggningen även får användning i fredstid, t. ex. som lagerlokal eller garage, inte längre böra föranleda att avgift utgår. Med hänsyn till att i vissa andra fall den fredsmässiga användningen kan framstå som det egentliga ändamålet, bör dock den begränsningen göras, att värdet av skyddsrummets utnyttjande i fredstid skall vara jämförelsevis obetydligt i förhållande till kostnaden för detsamma.

I enlighet med det anförda förordar jag att till fjärde stycket av 5 § förordningen om investeringsavgift för år 1957 göres ett tillägg av innehåll, att om skyddsrumsanläggning är avsedd att användas jämväl i fredstid, skall den, därest värdet av sådant utnyttjande är jämförelsevis obetydligt i förhållande till kostnaden för anläggningen, anses såsom väsentligen tillkommen för civilförsvarsändamål. Vidare bör det föreskrivas, att såsom avgiftspliktig inte skall anses investering i anläggning för lagring av olja med en volym av minst 1 000 m³. Med anläggning för lagring av olja förstås härvid, förutom cisternen med fundament etc., även pumpanordningar och ledningar m. m., som är nödvändiga för att anläggningen skall vara funktionsduglig. Undantagsbestämmelsen skall, såsom tidigare framhållits, även omfatta alla kostnader för skydd av anläggningen. Undantaget för skyddsrumsanläggning omfattar även maskiner, ledningar och andra anordningar, som är nödvändiga för att skyddsrummet skall kunna fylla sin uppgift i fall av krig.

Jag övergår härefter till frågan om lättnader för vissa nystartade företag. Till en början torde härvid vara anledning att erinra om följande. Förordningarna om investeringsavgift har utformats så att de skall ha en generell effekt. Avgift utgår oberoende av om investeringen i fråga är nödvändig eller icke. Detta synes ofrånkomligt på grund av praktiska skäl och med hänsyn till rättvisesynpunkter olika företag emellan. Avgift utgår därför även om investeringen sedd ur allmän synpunkt är nödvändig och önskvärd. I enlighet härmed har i motioner framställda yrkanden, att investeringar, som föranletts av ålägganden från myndigheter, skall undantagas från avgift, vid flera tillfällen avvisats. Det är också helt i överensstämmelse med lagstiftningens syfte att nystartade företags investeringar drabbas av avgift.

En investeringsavgift liksom andra åtgärder syftande till att begränsa investeringarna kan drabba olika företag olika hårt. Företag, som redan nått sin maximala storlek, påverkas relativt obetydligt, medan företag, som är under utveckling, drabbas hårdare. Relativt sett hårdast drabbas nystartade företag, som får erlägga avgift för samtliga sina investeringar. Ett företag, som startas under tid, då förordning om investeringsavgift gäller, bör dock vara medvetet om risken för att dylik avgift även senare kan utgå

eller att den kan ersättas av andra liknande investeringsbegränsande åtgärder. Ett sådant företag bör i sina kalkyler ha räknat med risken att investeringarna kan komma att fördyras genom dylika åtgärder. I viss mån annorlunda kan läget te sig för ett företag, som startade sin verksamhet under år 1954, då investeringsavgift inte utgick, och som före den 16 januari 1955 gjort sådana investeringar eller träffat sådana avtal om investeringar att dessa investeringar sedermera trots investeringsavgiften måste fullföljas. Emellertid är detta inte något som enbart har avseende å nystartade företag. Även företag, som inte är nystartade men som under år 1954 planerade en utvidgning av rörelsen, kan komma i samma situation, låt vara att dessa företag generellt sett torde ha större bärkraft än de nystartade. Vad som i övrigt skiljer kan vara möjligheten att utnyttja avdraget för investeringsavgiften vid inkomsttaxeringen. Sedan 1956 års riksdag infört sådana bestämmelser i 1957 års förordning, att avgift som påförts enligt nämnda förordning kan få avdragas senast vid 1962 års taxering, torde emellertid risken för att ett nystartat företag inte skall kunna utnyttja avdraget vara betydligt minskad.

Det torde få anses uteslutet att införa bestämmelser, som från avgift skulle undantaga samtliga investeringar, som beslutats under år 1954. Bestämmelser av dylik innebörd skulle få vittgående verkningar och dessutom kunna föranleda till missbruk. Vad som närmast skulle kunna komma i fråga är att i enlighet med motionerna I: 624 och II: 825 ge vissa under år 1954 nystartade företag, nämligen sådana, vilkas nämnda år planerade och beslutade nybyggnader färdigställes år 1957 eller vilkas år 1954 beslutade maskininvesteringar levereras först under år 1957, en privilegierad ställning. Även en sådan mera begränsad åtgärd möter emellertid invändningar, inte minst från rättvisesynpunkter. Om byggnaden blivit färdig eller maskinerna levererats under år 1956, hade avgift utgått, men avgift skulle inte utgå om byggnaden blir färdig eller maskinerna levereras först efter årsskiftet 1956/1957, trots att investeringen även i sistnämnda fall till övervägande delen var gjord före år 1957. I 1955 års propositioner med förslag till förordningar om investeringsavgift för åren 1955 och 1956 framhölls, att avgiftens investeringsbegränsande verkan i viss omfattning upphörde under senare delen av året och under tiden fram till årets slut alltmer uttunnades på grund av att avgift uttogs först när en byggnad var färdig eller en maskin levererades. Det framhölls även att det senare fick övervägas om särskilda åtgärder borde vidtagas för att låta lagstiftningen bibehålla sin fulla effekt under hela år 1955 respektive år 1956. Företagen har därför haft att räkna med att — om avgift inte ansetts böra utgå under år 1957 trots att investeringsbegränsande åtgärder fortfarande var nödvändiga — samtliga kostnader för investeringar fram till utgången av beskattningsåret 1956 kunnat beläggas med avgift även om byggnaderna blev färdiga eller maskinerna levererades först senare. Detta hade då även gällt de år 1954 nystartade företagen. De här anförda betänkligheterna skulle givetvis bli mindre, om den tillänkta undantagsbestämmelsen för de år 1954 nystartade företagen

kunde ges så begränsad innebörd, att avgift inte skall utgå för kostnaden för de nämnda år beslutade investeringarna till den del kostnaden kan anses belöpa sig på år 1957. En sådan bestämmelse torde emellertid för de berörda företagen bli av mycket ringa värde. Den skulle innebära, att endast kostnader för byggnadsarbeten utförda under år 1957 och under år 1957 erlagd del av köpeskillingar för maskiner blev fria från avgift. Därest man vill försöka att lösa den föreliggande frågan i önskad riktning, synes det ofrånkomligt att trots de antydda betänkligheterna medge lätnader i fråga om investeringar, som i verkligheten redan är gjorda.

Med hänsyn till de starka önskemål om en specialbestämmelse på detta område som framförts i riksdagen vill jag inte motsätta mig att så sker. Beträffande utformningen av de härför erforderliga bestämmelserna får jag anföra följande.

Av proposition nr 227 till 1953 års riksdag, vilken framlades i maj 1953, framgick att avgift inte skulle uttagas för investeringar under år 1954. Den tilltänkta undantagsbestämmelsen synes med tanke härpå böra avse investeringar i sådana rörelser, som påbörjats efter den 30 april 1953. En rörelse får anses påbörjad efter nämnda dag, om rörelseidkaren inte dessförinnan gjort investeringar eller träffat avtal om investeringar i fastigheter eller inventarier i rörelsen.

Om samtliga investeringar i byggnader och maskiner i en dylik rörelse, vilka beslutats före den 16 januari 1955, kunnat omprövas sedan 1955 års förordning tillkommit, synes skäl inte föreligga att medgiva lätnad i fråga om investeringsavgiften. Undantagsbestämmelsen synes därför — i viss avslutning till motionerna på området — endast böra avse sådana skattskyldiga, vilka före den 16 januari 1955 redan gjort investeringar eller oåterkalleligen bundit sig för investeringar av sådan storleksordning, att de inte kan anses oväsentliga med hänsyn till företagets totala investeringsprogram. Undantagsbestämmelsen bör, såsom föreslagits i reservation nr III till bevillningsutskottets betänkande nr 57 år 1956, avse rörelser för industriell tillverkning och undantagsbestämmelsen bör gälla endast under förutsättning att rörelsen huvudsakligen är grundad på nämnda tillverkning samt att rörelseidkaren eller annan, med vilken denne måste anses vara i intressegemenskap, icke bedriver annan rörelse av samma slag.

Med hänsyn till bl. a. rättvisesynpunkter synes dock inte hel befrielse från investeringsavgift böra ifrågakomma. Det bör vara tillfyllest att allenast halva kostnaden för investeringen undantages från avgift. Detta innebär att investeringsavgiften, beräknad på kostnaden i dess helhet, utgör sex procent. Genom att investeringsavgiften är avdragsgill vid inkomsttaxeringen blir den verkliga merkostnaden på grund av avgiften tre procent. Då avdragsrätt för avgiften vid inkomsttaxeringen föreligger t. o. m. 1962 års taxering, torde avdragsrätten regelmässigt kunna utnyttjas för företag, som startats år 1954. Undantagsbestämmelsen synes böra upptagas som ett andra stycke till punkt 1 av övergångsbestämmelserna till 1957 års förordning.

Om bestämmelserna utformas på sätt nu angivits torde de komma att beröra ett mycket litet antal avgiftsskyldiga. Att så blir förhållandet är en förutsättning för att bestämmelser av detta slag, som är förenade med svåra gränsdragningsproblem, över huvud taget skall kunna accepteras.

Under åberopande av vad i det föregående anförts hemställer föredragande departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga inom finansdepartementet upprättat förslag till *förordning angående ändring i förordningen den 23 november 1956 (nr 554) om investeringsavgift för år 1957*.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Valfrid Paulsson